

FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI ÉS GAZDASÁGI KÉPES HETILAP A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 2 frt.
Félévre 1 „
Három hónapra 50 kr.

Szerkeszti és kiadja:
SAROSS KÁROLY.

Egyes szám ára 6 krajczár.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST (Köztelék).

Darányi Ignác.

Mindig remegünk, valahányszor új ember veszi át a földmivelésügyi miniszterium vezetését,

mert nagyon jól tudjuk, hogy hazánk boldogulásának feltételei abban a miniszteriumban összpontosulnak. Ha rossz a gazdasági politikánk, bizonyosan tönkre megy ez az ország, mert hiába varrja akkor az iparos a legszebb ruhát, hiába kínálja a kereskedő legjobb áruját, ha a föld nem hozta meg a termést, vagy ha meghozta, idegen gabona szoritja le a mi termésünk árát s nem marad a gazdának még bocskorra valója se. A földmivelésügyi miniszteriumot Fesztets lemondása következtében Darányi Ignác vette át e héten. Darányi Ignác itt született Budapesten s ma 46 esztendő. Tanulmányait is itt végezte s huszonöt éves korában ügyvédi diplomát kapott. Széleskörű és alapos ismeretei révén 1876 óta állandóan tagja a főváros törvényhatósági bizottságának s 1881 óta megszakitás nélkül a főváros II-dik kerületének országgyűlési képviselője szabadelvű programmal. Mint képviselő is a legszorgalmasabbak

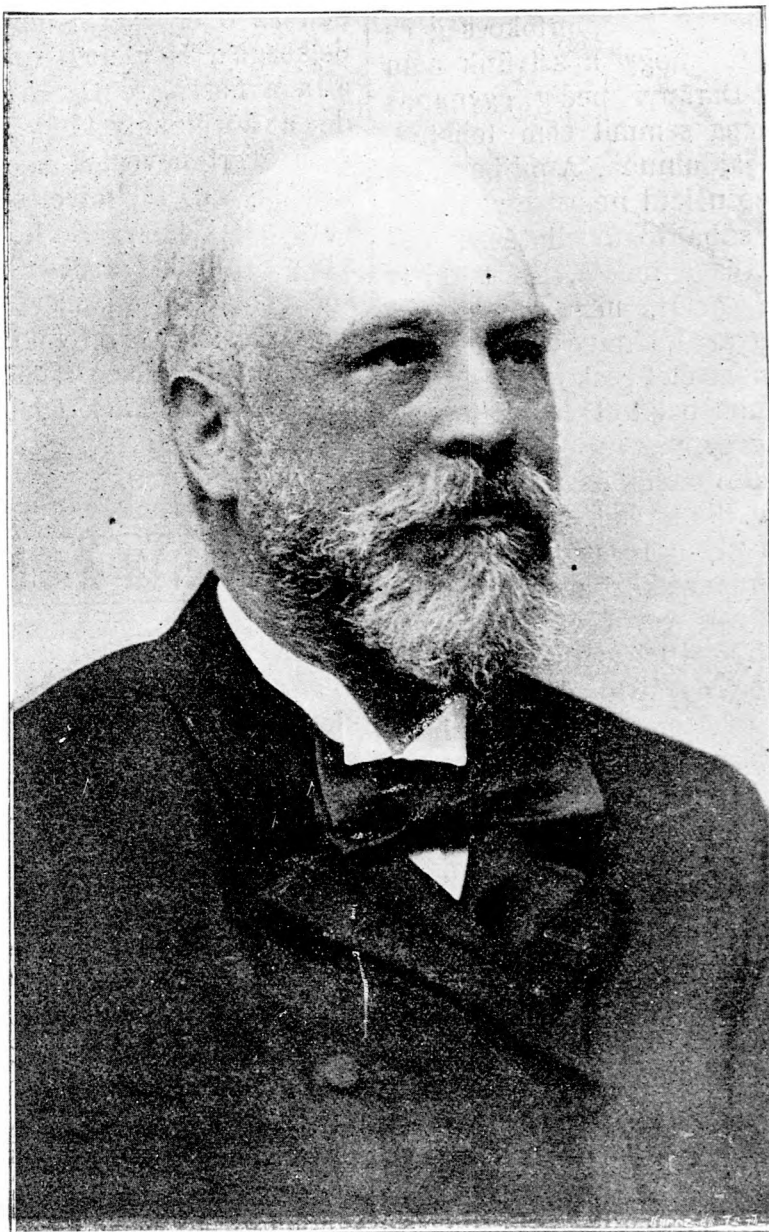
közé tartozott, mert eleinte a közlekedési bizottságnak volt előadója, később mint a pénzügyi bizottság referense szerzett érdemeket.

Alaposan ismeri a vízjogi ügyeket is. 1890-ben a magyar vörös kereszt-egylet főgondnoka lett, egy évre rá megválasztották az ev. ref. egyház zsinatára képviselőül s 1892 óta a budapesti ev. ref. egyház gondnoka.

Magának is 4000 holdnyi birtokai lévén, Duna-Örsön, Buda-Szt.-Györgyön és Anyácon, Darányi mindenesetre ismeri a földmivelésügyet is, sőt annak bajai sem lehetnek idegenek előtte, mert több éven át volt az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ügyvéde, mely állásában elég alkalma volt a föld népének óhajaival és mostoha sorsával megismerkedni.

Működésének áldásos volta már most csak attól függ, fel tudja-e szabadítani magát az alól a merkantil szellem alól, a mely annak a párt-

nak az éltető eleme, a mely őt a miniszteri székbe emelte?! Ha igen, úgy jót is várhatunk tőle.

Darányi Ignác.

Miniszterváltás.

Báró Bánffy miniszterelnök szerencsésen elérte azt, hogy ma már azt se tudjuk, hogy hányadán vagyunk vele. Egyszer idő előtt kiköttantja a titkokat s csinál vele olyan zenebonát és felfordulást, a melyet ama emlékezetes nunczius-ügyben láttunk, másszor meg olyan titoktartó, hogy szinte megbotránkozást kelt vele s a basáskodás gyanuját ébreszti fel, mint most legutóbb a földmivvelésügyi miniszter kinevezésével.

Festetits földmivvelésügyi miniszter megbukott s a helyét Darányi Ignác foglalta el. S mindez nem is egészen egy hét alatt esett meg. Alapjában véve semmi különös okunk sincs Festetitsét sajnálni, sem Darányi kinevezése miatt haragudni. Festetits annyi balfogást követett el a magyar mezőgazdaság, a középbirtokosság és a kis emberek rovására, hogy a szivünk nem igen nőhetett hozzá, Darányi pedig egynapos miniszterkedése alatt még semmit sem tehetett, a mi miatt fel kellene jajdulnunk. A mi bennünket meglep s a mit szó nélkül nem hagyhatunk, az ennek a majdnem suba alatt elintézett minisztercserének az oka és a módja. Mert miért bukott meg Festetits? Azért, mert lassanként megismerkedett a magyar földmivvelésüggyel s kezdte belátni, hogy a nemzetet csakugyan a tönk fenyegeti, ha a sokat hangoztatott bajokat nem orvosolja. Azért bukott meg, mert ezeket a bajokat orvosolni akarta. Kezdte pedig az orvoslást a köbányai sertés piacznál. Ez a piac szégyenfoltja Magyarországnak, mert olyan rosszul van berendezve, hogy nemhogy nemzetközi piacnak nem való, a hova külső országok vevői és eladói eljöjjenek s naponként 30—40 ezer sertésből vásároljanak, hanem még egy vidéki kis városiaczi igényeinek sem felel meg, a melyre mindössze 30—40 darab disznót hajtának be a környékről s csak az ott helybeli hentések jelennek meg szükségleteik beszerzésére. Egészségtelen, emberre és állatra egyaránt veszedelmes rondaságú telep ez a Köbánya s Isten csodája, hogy a sertésvész, vagy más járvány nem pusztít benne minden esztendőben. Az idén elvitt egy pár ezer sertést s két országba hordták szét innen a vést.

Ezen a bajon akart segíteni Festetits, még pedig akként, hogy megvette pusztá-Péterit s ott veszteglő intézetet akart felállítani. Ezzel legalább elérte volna azt, hogy nem lett volna Köbányán egyszerre annyi sertés s ha valami vész mégis kiütött volna, nem fenyegette volna akkora kárral a gazdákat, a mekkorával az idén sujtotta. Igen ám, de hát nem azért uralkodik nálunk a merkantil-liberálizmus, hogy olyasmit, a mi a köz javára czéloz, könnyen ki lehessen vinni. Az a köbányai sertésvásár egy pár milliómos

kezében van, ez a pár milliómos pedig sokat veszített volna, ha Festetits a tervét keresztül viszi, a magyar kormány pedig sok hállával tartozik ennek a három-négy embernek a korteskedéseért; nem maradt egyéb hátra, mint Festetitsét cserben hagyni. Egy minisztertanácsban megmondták neki, hogy a hogy a kormány nem hajlandó a pusztá-péterii tervet helyeselni. Erre Festetits becsületes ember létere oda tette elébük a miniszteri tárczát. Haladjanak nélküle a biztos pusztulás felé.

S még Festetits jóformán el sem hagyta a miniszteri palotát, már volt új miniszter Darányi személyében. Ebből önkénytelenül is az jut az ember eszébe, hogy az egész dolog már előre ki volt csinálva s hogy a nemzet megint egy galád játéknak a tanuja, olyan játéké, a melyben az ő érdekei felett alattomos módon rendelkeznek. Még nem tudjuk, rátermett-e egészen arra a tisztségre Darányi, a melylyel megbízták, de a körülményekből azt következtetjük, hogy nem azért nevezték ki őt, hogy Magyarországnak kitünő földmivvelésügyi minisztere legyen, hanem inkább azért, hogy néhány milliómosnak s egy-két örökké alattomoskodó politikusnak érdekeit szolgálja. Mi azért ma még azt hisszük, hogy Darányi jóval több ember, semhogy a vétkes könnyelműség által kijelölt uton kívánna haladni a közérdek ellenére.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Az országházában kedden tartották az első ülést, a melyen első sorban a miniszterváltás került szóba, a miről fentebb bővebben szoltunk. Azután megszavaztak egy helyi érdekű vasutat, mire bemutatták a főrendiház üzenetét a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslat tárgyában, a minek tárgyalását péntekre tüzték ki.

Miklós Ödön volt földmivvelésügyi államtitkár felmentéséről szóló királyi elhatározás a héten érkezett le, a melynek vétele után Miklós Ödön szívélyes bucsut vett a miniszterium tisztikarától.

Darányi Béla az ujonnan kinevezett földmivvelésügyi miniszter öcsese, a kit még Festetits nevezett ki a ménesbirtokok központi igazgatójává 6800 forint fizetéssel, erről az állásáról lemondott. Ez mindenestre jó jel. A két Darányi nem akart ugyanabban a miniszteriumban együtt működni, nehogy előforduló hibák esetén a testvéri elnézés vádjával illessék őket. Eddig alig volt miniszterünk, a ki be ne ültette volna valamennyi rokonát és komáját valamely zsiros hivatalba, akár volt hozzávaló esze, akár nem.

Az országgyűlési pártok az ülések megkezdése előtt értekezleteket tartottak, a melyeken a napirendre kitűzött költségvetést beszélték meg. A *nemzeti párt* értekezletén Horánszky Nándor részletesen ismertette a költségvetést s bebizonyította, hogy minden téren visszaessél találkozzunk, úgy, hogy az ország jövője nagyon aggodalmas színben tűnik fel. Ajánlja tehát, hogy a párt a költségvetést még általánosságban se fogadja el. Miután gróf Bethlen, gróf Apponyi, Bujánovics és még számosan hozzászóllottak a tárgyhoz, az értekezlet elfogadta Horánszky indítványát s elhatározta, hogy a teljes ülésben erős vita tárgyává teszik a költségvetést. — A *pártonkivüliek* értekezlete kimondotta, hogy elfogadja ugyan a költségvetést a részletes tárgyalás alapjául, de a költségvetési törvényt, mint bizalmi kérdést, nem szavazzák meg. — A *függetlenségi és 48-as párt* Ugron-csoportjának értekezlete szintén a költségvetés ellen foglalt állást s meg is szerkesztette mindjárt azt a határozati javaslatot, a melyet a költségvetés ellen be fog nyújtani.

A bécsi község tanács a múlt hét végén tartotta polgármester-választó gyűlését s kétharmad többséggel *Luegert* ültette Bécs első városi hivatalába. Előre látható volt, hogy *Luegert* minden bizonynyal megválasztják, dacára annak, hogy sok felől, még a magyar kormánykörök részéről is, elkövettek mindent, hogy a *Lueger*-pártiakat megijeszszék. — Legfelsőbb helyen azonban nem erősítették meg a választást.

Háborus hírek járták be a héten a világot; azt a hirt hozta a táviró, hogy az orosz hivatalos világ összekocczant az angollal, még pedig olyan élesen, hogy háborunak kell jönnie utána. Az orosz kormány hivatalos lapja állítólag azt írta volna az angol politikáról, hogy az „megbizhatatlan, kétszínű és önző” mert mindenütt és mindenben másokkal akarja kikapartatni a gesztenyét a tüzből a maga számára. Most is addig ugrasztotta pénzzel és biztással az örményeket, míg azok tényleg fellázadtak Törökország ellen. Ebben a zavarosban akart aztán Anglia halászni. De vigyáztak rá Oroszország és Franciaország, a miért is egyelőre porba esett a koncez. A háborus hírek azonban csakhamar elhallgattak, mert kitünt, hogy az orosz kormány hivata-

los lapja nem közölt semmi sértőt s csak egy távirati iroda csinált bözemanöverből vak lármát.

Franciaországnak meg van már az új miniszteriuma, a mely a héten mutatta be magát a képviselőházban. *Bourgeois* (olvasd: Burzsoá) az új miniszterium elnöke, a mely elhatározta, hogy haladéktalanul meg fogja büntetni a déli vasut bünöseit, a kiknek kimélése miatt a megelőző miniszterium megbukott.

A bulgár fővárosból azt a hirt halljuk, hogy *Ferdinánd* fejedelem végre mégis beleegyezett fiának, *Boris* hercegnek a görög-keleti vallásra való áttérésébe. A muszka befolyás tehát végképpen diadalt aratott náluk. Meglátszott az már a képviselőházuk megnyitóján is, mely október 31-én történt meg.

A román képviselőházat feloszlatták, Az új választásokat november 22-dikétől 28-áig fogják megtartani s az új képviselőházat december első felében hívják össze.

MI UJSÁG?

Erzsébet királyné egészségi állapotában, mióta Bécsbe visszatért, határozott javulás állott be. Az orvosok utasítása szerint a következőképp állapította meg foglalkozás- és étrendjét: Reggel félhatkor kel föl s elkölti reggelijét, mely tej-, lágy tojás- és kenyérből áll. A délelőttöt körülbelül fél 11-ig olvasással tölti, a mikor a reggelihez hasonló egyszerűségű villás reggelihez ül, mely erős levesből és egyféle husételből áll. Délután, ha az idő kedvez, *Schönbrunnba* kocsizik s itt egy-két órát sétával tölt el. Kiválóan kedvét leli a felséges asszony a park egyik félreeső helyén levő éneklőmadarak etetésében, melyeknek apró zsemlyedarabkákat szór; a madarak már távolról megismerik a királynét s mindenfelől hozzáropkódnak. Három és négy óraker visszatér a császári palotába az uralkodónő, a mikor ebédel. Ebédje szintén egyszerű: legtöbbsnyire tej, tojás, kenyér és husétel. Még azon esetben is, ha a királyi pár ebédet ad, a felséges asszony megtartja a szigorú étrendjét s az asztalnál terítéke érintetlen marad. Este 10 óraker rendszerint nyugalomra tér.

Uj papi intézet. Kolozsvárnak megint nagy ünnepe volt a héten: megnyitották az új ev. ref. teológiát, a mely alkalomból báró *Bánffy* miniszterelnök, *Wlassics* közoktatásügyi miniszter és *Tisza Kálmán* is lerándultak Kolozsvárra s megjelentek a megnyitási ünnepélyen. Az ünnepséget *Szász Domokos* püspök megható imája nyitotta meg, utána *Tisza Kálmán* mondotta el a díszbeszédet s *Kun Bertalan* püspök mondott záróimát. Az ünnepély után banket volt, a melyen több felköszöntőt mondottak.

A polgári házasság áldása. A napokban ezt a levelet kaptuk egyik vidéki ismerősünktől:

Tekintetes szerkesztőség!

Tisza-Igor községben is már türhetlenné kezd válni az állami anyakönyvi állapot. A község mintegy 1600 lakossal bíró nagyközség, a községi jegyző megbízhatlansága miatt csoportosítva lett Tisza-Örshöz, ide van terelve sár-vizbe, esőbe, hóba a lakosság születést, halálozást jelentgetni. De különösen a házasságot kötő párok vannak kitéve a legnagyobb zaklatásnak, egy-egy párnak a jegyváltás napjától az egybekelésig ötször-hatször együttesen és külön-külön is át kell sétálniok, mert az anyakönyvvezető ur ezt így rendeli és mindég van valami mondanivalója a párokhoz. Hát még a vegyes házasságkötésnél, ezeknél megkétszereződik a séta, azután ezeknek még Füredre, a szolgabíró székhelyére is be kell menniök és itt a menyasszonynak arczpirulással ki kell jelenteni, hogy milyen lesz majd a születendő gyermek válása, úgy hogy a szemérmes lányok csakugyan kezdenek vonakodni a házasságkötéstől. Legköltségesebb a házasságkötés a cselédembereknek, mert nekik valahányszor át kell menniök Tisza-Örsre, mindig helyettest kell fogadniok szolgálataukba. Násznagyot pedig kötéllel sem lehet fogni, mert annak senki sem akarja magát alávetni, hogy 5-6-szor ránduljon át az anyakönyvvezetőhöz.

Maradok stb.

S. B.

Ehhez a levélhez azt hisszük nem kell bővebb magyarázat.

Elgázolta a vonat. Megrendítő szerencsétlenség történt a héten az aszódi állomáson. Virághalmi Árpád aszódi vasuti állomási pénztárnok neje szül. Kudelka Kornélia, egy feltűnően szép szőke asszony, ma délután fél 5 órakor férjét hivatalában meg akarta látogatni, az állomással szemben levő lakásukról három kis gyermekét, a 4 és fél éves Juliskát, a hároméves Dénest és a másfél éves Gézát kézen fogva vezetve megindult velük az állomás felé. Közvetlen az állomási épület előtt az ugynevezett házi vágányon egy hosszú tehervonat állott, a mely közepe táján egy méternyi szélességben ketté volt választva. Virághalminé ezen a részen akart átmenni a gyermekekkel s midőn már a vágányokban a kettéválasztott vonat között voltak, ebben a perczen Virághalminéhoz valaki a vasuti alkalmazottak közül oda kiáltotta:

— Vigyázz! a vonat jön!

A figyelmeztetés hallatára az anya rémulten összefogta a gyermekeket s ki akarta dobni a sinpárból, hogy megmentse őket, de már késő volt. A tehervonat kocsija elgázolta az anyát a három kis gyermekével együtt. A vérfagyasztó sikolyra aztán nyomban odafutott a mit sem sejtő férj s itt borzalmas jelenet tárult szemei elé. Felesége a három kis gyermekkel ott hevert óriási vértócsa közepette. A vonat kerekei Juliskának a ballábát térde felett, Dénesnek jobb lábát lágyékban, Gézának bal alkarját s végül a szerencsétlen anyának a jobb kezefejét metszették le. Az elgázolt családot nyomban az állomás várótermébe szállították be, a hol első orvosi segélyben részesítették az áldozatokat s az esti 8 órai személyvonattal felhozták

őket a fővárosba. A három éves Dénes még az nap este kiszenvedett. A szerencsétlen apa másnap kiszállította Aszódra, a hol nagy részvét mellett temették el. A többieket még a Rókus-kórházban ápolják.

Vesztett eb garázdálkodása. Tömeges szerencsétlenségről ad hirt tordai tudósítónk. Egy veszett eb összemarcangolt két férfit meg egy asszonyt, öt asszonyról a ruhát letépte s megmarta egy tehenet is. A kutya Pommutz Tódor oláh ember kutyája volt s először gazdájának a feleségét harapta meg, a mint megakarták kötni. Kötő Pál, egy öreg újsághordó, éppen a legújabb lapokat vitte szét, a mikor a veszett állat megrohanta. Szélszán Juon gyári munkásnak a testén kilencz helyen hagyott nyomott a vérengző állat foga. Valamennyi sebesültet utnak indították Budapestre, a Pasteur-intézetbe. A megharapott tehenet elkülönítették a esordától, de a veszett eb világgá ment s még mindig félni lehet, hogy a város környékén folytatni fogja a vérengzést.

Papp Gábor halála. Súlyos veszteség érte a magyarországi reformátusokat; Papp Gábor a dunáninneni egyházkerület püspöke meghalt. Az agg egyházfő Komáromban hunyt el. Egyháza körül szerzett érdemei sokáig főtartják emlékét. Sok ezer ember kísérte ki utolsó pihenőjére.

Innen-onnan. Főherceglakon, Frigyes főherceg halászterületén a halászok egy fogásra 1025 kiló halat ejtettek zsákmányul. — **Esztergomban** a kis-dunai vashíd építésénél egy Visgáli János nevű munkásra oly szerencsétlenül esett egy vasrud, hogy menten agyonütötte. — **Beregszászon** a vasuti állomáson a vasut elgázolta Vojszó László újságelárusítót. — **Nagyborován** Drivák Éva az erdőből fát szállított haza. Utközben a szekér felborult s az asszonyt agyonütötte. — **Brassóban** Tóth Ferencz kiségitő-fékező két kocsii utközői közé került, a melyek agyonnyomták.

A gazdaközönség hasznosan cselekszik, ha mag-szükséglete beszerzésénél a forrást nagyon is megfontolja. A tényleg megbízható fajazonos magvakat csak az olyan óriás forgalmu czégeknel, mint p. o. Mauthnernél lehet beszerezni, mert az ilyen világezcégnek rengeteg nagy forgalma lehetővé teszi, hogy nagyon szerény haszonnal juttathassa a legmegbízhatóbb vetőmagot a gazdának.

Az Országos Magyar Kölesönös Biztosító-Szövetkezet Budapesten

ma hazánkban az egyetlen intézet, mely a kölesönösség elvén alapulván, a legolcsóbb díjak mellett eszközi a tűz-kárbiztosításokat, melyeknél a feleknek a jelentékeny megtakarításon kívül más előnyöket is nyújt.

Az igazgatóság tagjai: Teleki Géza gróf elnök, Csávossy Béla alelnök, Andrássy Géza gróf, Ahsbals Leó lovag, Dessewffy Aristid, Komjáthy Béla, Péchy Tamás, Rothkugel Arnold lovag, Rudnyánszky Béla, Szentkirályi Kálmán, Sztáray István gróf, Szőnyi Zsigmond, Teleki Sándor gróf, vezérigazgató: Szőnyi Zsigmond. A szövetkezet igazolta a hozzáfűzött várakozásokat; káresetekben a feleknek a legrövidebb idő alatt megtéríti a tőlyleges kárt és előzékeny eljárásával kivívta magának a közbizalmat. — A szalmás cleség és takarmánykészletek biztosítása is olcsóbban eszközölhető a szövetkezetnél, mint bármely hazai intézetnél. Csakis a tiszta díjat és a kincstári bélyegyet számítja minden másnemű illeték kizárásával. — Felvilágosításokat szívesen ad az igazgatóság Budapestben és az egyes községekben létesített ügynökségek.

Kukklói Pappának Vincze lapunk mai számában közölt hirdetésére a t. közönség szives figyelmét felhívja.

Járó buza. Egyes vidékeken, pl. a Bánátban u. n. járó buzát szoktak vetni, állítólag azért, mert ez jobban ellentáll a rozsdának, a mi különben épenséggel nincs bebizonyítva. Mi hát tulajdonképen a járó buza? Nem egyéb, mint oly fajtájú buza, melyet éveken keresztül következetesen egyszer ősszel, más-kor tavasszal vetünk el, úgy hogy vetőmagul mindenkor az utolsó termést használjuk; ily módon, de csak évek mulva sikerül előállítanunk a járó buzát. Rendes körülmények között, ha az őszi buzát tavasszal vetik, fejlődésének bizonyos fokán túl nem diszlik; megbokrosodnak ugyan, kedvező körülmények között szárra is indul és kalászokat is hoz, de a szár- és kalász-képződés egyiránt tökéletlen, általában azt lehet mondani, hogy az őszi buza annál inkább elveszti szárbaindulási képességét, minél szigorubb a tél azon a vidéken, a hol eredetileg termeltetett. A ki északi vidékről hozat őszi buzát és tavasszal veti el azt, bizonyos lehet abban, hogy vetése a bokrosodáson túl nem fejlődik. Minél melegebb az éghajlat, annál inkább eltűnik az őszi és tavaszi buza tenyészföltételei között való különbség. A meleg éghajlat alatt termelt buzánál a téli pihenés szükségessége vagy éppen nem létezik vagy csakis alig emlithető csekély mértékben, minél erősebb az ellentét az őszi és tavaszi buza tenyészföltételei között, annál nehezebb feladat az őszi gabonát tavaszivá átváltoztatni, annál kevésbé tanácsos őszi buzát váltakozva, egyszer ősszel, másszor tavasszal vetni. Ép oly kevésbé fog sikerülni az is, ha valaki a tavaszi gabonát akarja ősziévé átváltoztatni. A tavaszi gabona, évek hossza során folytatott mivélés folytán, hozá van szokva a kedvező hőviszonyokhoz és egész tenyésztési idejét minden pihenési időszak nélkül éli keresztül, hideg télen pedig okvetlenül kifagy. Ezért csak nagy fáradság és áldozat árán sikerül éveken keresztül folytatva előállítani a járó buzát, melyet sok helyütt azért is kedvelnek, mert kisebb szemű, de igen súlyos buzát ad, melynek hektolitersulya nem ritkán eléri a 83 kilogrammot.

A drótféreg kipusztítása. A drótféreg tudvalevőleg mindenféle növényben óriási kárt okozhat, az ellene való védekezés pedig nem könnyű. Ujabban a következő eljárással értek el sikeres eredményt: Az őszi vetés előtt körülbelül július közepétől szeptember közepéig tartó időben, a talaj mintegy 20 cm. mélyen jól felszántandó és azután többször hengere-lendő, mely eljárást éveken át következetesen kell keresztülvinni. Ilyenkor ugyanis a drótféreg lágy

burokban van és ezért nyomással könnyen elpusztítható. Ebben az időben a drótféreg 3—4 hétig mint puhahéjú lárva él a földben s azután bogárrá fejlődik, de szintén még lágy burokban marad jövő tavaszig. A szántás és hengere-lés alkalmával a puha hüvelyű lárvák részint megsérülnek vagy megöletnek, részint pedig mélyre leszántatván, ott elpusztulnak.

A koczák felbugatása. Igen ajánlatos a tenyész-koczákat, mindjárt az ellés után, kan alá eresztetni, mert ilyenformán a malaczkok sokkal egészségesebben tenyésznek. Legtöbbször mindjárt az ellés után azonnal bug a kocza, a minek az a következménye, hogy a malaczkok hosszabb ideig hasmenésben szenvednek, nyomoruságban fejlődnek s néha tetemes részük el is hull. Ha a kocza mindjárt kanhoz bocsátatik, akkor is jelentkezhetik ugyan a malaczkoknál hasmenés, ez azonban néhány nap mulva minden ártalom nélkül elmúlik.

Gyümölcsfatörzsek meszezése. A fák törzsét sok gazda azért keni be mésszel, mert ez az élősdiek ellen nyújt védelmet a fáknak és a hideg ellen is megoltalmazza. Az előbbi ok helyes, de nálunk a mésszel be nem kent fák is csakugy kiállják a telet, mint a mésszel bemázoltak; tulságosan hideg teleken pedig csak ugy elpusztulnak a mésszel bemázolt, mint a be nem kent fák. A rovarokat és mohát csakugyan pusztítja a mész és ennél fogva az olyan fáknál, a melyek be vannak mohosodva és a melyeknek a héjába sok rovar fészkelte be magát, célszerű a meszezés, de nemesak a törzsnek a meszezése, hanem minden vastagabb ágé. Azonban ezt csak néhány évig tanácsos folytatni, mert különben a fa elgyengül és héja az idők viszontagságainak kevésbé lesz képes ellentállni, mint különben.

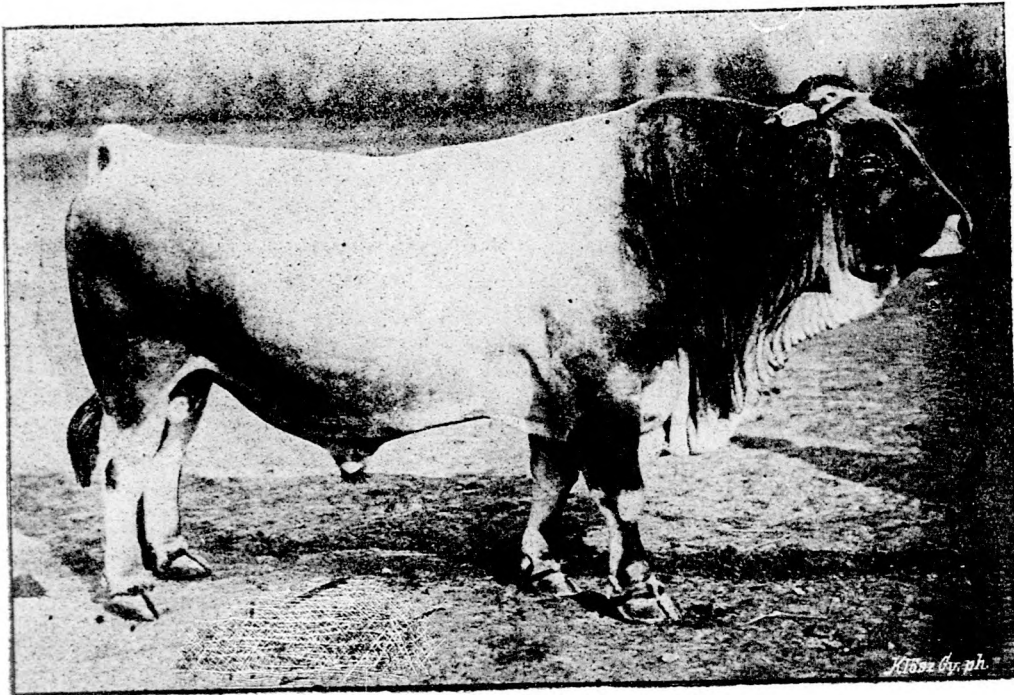
A takarmány befolyása a tejre. Tudvalevő, hogy különböző takarmányok különböző befolyással vannak a tej- és tejtermékek minőségére. Így például a lenmag-pogácsa, buzakorpa és zabszalma takarmányozása mellett a tehenek kemény vajat adnak. Más takarmányfajtáknak is többé-kevésbé észrevehető különleges hatásuk van. Némelyek közülök a tej ízét befolyásolják. Például karaláb, tarlórépa, nagyobb mennyiségben adva, a tejet hagymaszagúvá és izüvé teszik, fiatal korában kaszált vörös lóhere és murok-répa a vajat sárgára festik, míg zabszalma után fehér vajat kapunk. A mi a legfontosabb takarmány-növények egyenként való hatását illeti, erről általánosságban a következőket lehet mondani: Kitünő tejelőtakarmánynak nevezhetők: repezepogácsa, elsőrendű réti széna és sarju, lóherszéna, buzakorpa, jó legelő és takarmányrépa. Jó tejelőtakarmány: földi mogyorópogácsa, sörtörköly, jó réti széna és sarju, rozskorpa, roz- és árpadara, burgonya. Kevésbbé jók: mákpogácsa, napraforgó-pogácsa, malátaesira, borsódara. Rosszak: bükköny- és paszulydara, minden hüvelyes vetemény szalmája, tarlórépa, savanyu réti széna és sarju.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Inntháli bikák.

A hazánkban elterjedt tarkamarha fajták között elsőrangú helyet foglal el az inntháli, mely a *borzderesek* fajtájához tartozik. Zömök, alacsony jószág,

1-ső ábra.

mely tejelés tekintetében igen kitűnő s ezért nagyon keresett. Mint igásjószág alig jöhet tekintetbe; kicsiny és vékony esontozatu, átlag 350—400 kg. élősúly, mely okból hizlalási célokra sem alkalmas. Tejgazdaságok számára való jószág s ezek szívesen tartják, miután tejhozama nagyon kielégítő. Az inntháli tehének átlagban 2200—2600 liter tejet adnak évenként. Színük többnyire világosdarvas, de van sárgás-fakó és világos borzderes is. Mellékelt ábrákon az inntháli bikáknak egy kiválóan szép, 5 éves példányát mutatjuk be, mely a tavasszal megtartott budapesti tenyészállatvásáron az első díjjal lett kitüntetve. Hatalmas mélységű zömök, erős esontu állat, mely minden ízében magán viseli a bikajelleget.

Második ábránk egy kétéves inntháli bikaborjut ábrázol, mely szintén a budapesti tenyészállatvá-

sáron lett bemutatva s ott ezüstérmét nyert. A most még kissé hajlott hát a növesztés ideje alatt a kiválóan megfelelően fog kifejlődni, a borju többi kitűnően fejlődött testrésze pedig méltán arra enged következtetni, hogy értékes apaállat fog belőle válni.

Teletetés.

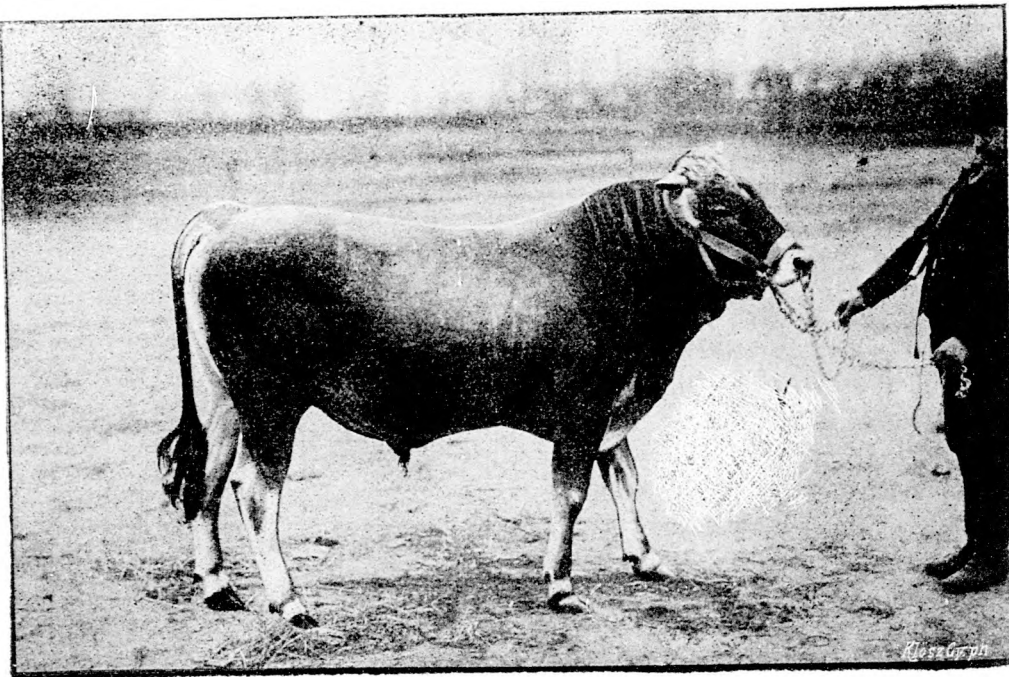
Még egy-két hét és állataink végleg istállóra szorulnak. Sokszor el volt már mondva, de nem lehet elég-

szer ismételni, hogy a ki nem telettet észszerűen, az tavaszra kelve súlyos károsodásoknak nézhet elébe egyfelől abban, hogy a mostoha etetés és hibás gondozás folytán állatai leromolva mennek neki a kikeletnek, másfelől meg abban, hogy elbetegesednek s mindenféle nyavalyában tömegesen is elhullhatnak.

Legelőkről lekerülvén az állatok, két eset lehetséges, tudniillik az, hogy jó erőben jutnak istállóba és az, hogy — rossz vagy elégtelen levegőn élvén — rossz bőrben kerülnek oda.

Feladatunk az első esetben magától érthetően az, hogy aként tápláljuk az istállóban őket, hogy ne legyenek kénytelenek a legelőn magukra szedett állati szerves anyagokat télidején felhasználni s ennek következtében további gyarapodás helyett le-

romlani; második esetben pedig, — ha csak készakarva károsodni nem akarunk — kötelességünk

2-ik ábra.

oda hatni, hogy rossz bőrben istállóba került állataink feljavuljanak s tavaszra kelve, ne kerüljenek

még rosszabb állapotban a legelőre, mint a milyen állapotban onnét az istállóba bekerültek.

A ki télviz idején állatait koplaltatja, a kinek istállójából az állat zörgő esontokkal vánszorog ki, az önmagának ellensége s ezért ha már nincs módjában állatlétszámát jól tartani, inkább kevesebbet tartson, mert az a kevesebb jó állat mindig többet ér, mint a sok rossz, mely állatorvosi és patikai költséggel is vajmi gyakran terheli meg a zsebet úgy, hogy aztán károsodásnál egyebet nem jegyezhetünk be utána a kalendáriumba.

Fontos dolog aztán télviz idején gondoskodni arról, hogy minden állatunk tartózkodási helye tiszta, száraz, világos, kellő meleg és jó levegőjű legyen, de egyszersmind elég tágas is arra, hogy jól érezhessék magukat benne az állatok. Nem elég ugyanis kellő mennyiségű és hibátlan, jó minőségű eledelt és italt nyújtunk állatainknak, hogy így egész szervezetük egészséges, erőteljes maradhasson, hanem szükséges még, hogy tisztasággal, jó levegővel, véruket, szervezetüket folytonosan edzett állapotban s tisztán tartsuk, hogy képesek legyenek ellenállani mindenféle betegítő okoknak.

A legtöbb betegség csirája a ronda, sötét, nyirkos, rossz levegőjű, tulmeleg vagy tulságosan hideg istállóban van s a piszokban, nedves melegben és sötét helyen legerősebben tenyésző ezen betegítő okok legbiztosabban semmisülnek meg a világosság, szárazság, friss levegő hatásától.

A szabad levegőn való mozgásnak jótékony hatását tehát már ezeknél fogva se lehet megmérni, következésképp feladatunk kell hogy legyen állatainknak télen is a szabadba való bocsátása akkor és annyiszor, a mikor és a hányszor ezt csak veszély nélkül tehetjük.

A verőfényes téli napok pl. nem arra valók, hogy azokat állataink az istállóból nézzék, hanem arra jók, hogy a szabadban töltsék. A nem mozgó, vagy keveset mozgó állati testben anyagok halmozódnak fel s illetőleg nem küszöböltetnek ki, mely anyagok az egész szervezetet elpusztítják, sőt olyan anyagok, melyek szabad levegőn való mozgás közben megsemmisülnének, meg nem semmisülnek s így a szervezetet betegítőleg megtámadják.

Számos betegség jóval kevesebb veszteséget okozna, ha állatainkat különösen télen, az istállókban, aklokban, ólakban természetszerűbben tartanók és kezelnek.

Igy nevezetesen bizonyosra vehetjük, hogy pl. a gümőkórság, tüdővész, sertés-orbáncz, disznó kólera, szárnyasok kolerája stb. mind jóval csekélyebb pusztítást okozna, ha természetszerűbb tartás mellett több gondot fordítanánk tartózkodási helyük szigorú tisztántartására s egyéb egészségügyi szabályok alkalmazására, miket untalan hangoztatni hallunk, de a melyeket követni mégis elmulasztunk.

De hát száz szónak is egy a vége s mert ma-holnap nyakunkon lesz a tél, gondolkozzunk az itt mondottak felett, de aztán cselekedjünk is azok szerint.

m. k.

Őszi szántás dohány alá.

Az őszi szántás hasznosságáról már több alkalommal megemlékeztünk s kimutattuk annak szükségességét. Ép úgy mint a hogy a tavaszi gabonafélék alá való őszi szántás mintegy biztosítéka a termés sikerültének, ugyancsak egyik főtényezője az

okszerű dohánytermelésnek is. Őszi szántás és trágyázás képezi azon alapot, a mely mellett a dohánytermelés igazán kifizeti magát.

Országszerte meghonosult már a dohány alá való őszi szántás, sajnos azonban, hogy sok gazda még nem ismeri ennek igazán üdvös voltát és csak úgy félig kényszerűségből végzik ezt a munkát, mint egy szükséges rosszat, úgy hogy éppen csak megtörténjék. Sok helyen azután ezt a szántást csak akkor teszik meg, a mikor már minden egyéb munka befejeztetett, késő ősszel, a mikor már a didergő gazda az ősztökét a hidegtől nem bírja használni, pedig már akkorára a gyom kinőtte magát, hogy az ősztöke használata szükségessé váljék.

Ilyenkor azután már nem lehet jó szántást végezni és támadnak a vakbarázdák. De meg késő ősszel be is szoktak következni a folytonos hideg esők s a lágy talajban a szalonnás barázda olyan keménynyé válik, mint a deszka; az ilyen szántás az egész év munkáját megrontja, úgy, hogy sokkal jobb volna a földet egész szántatlan hagyni, mintsem így és ilyen munkába részesíteni.

Ezért a dohány alá való őszi szántást ne csak úgy immel-ámmal végezzük, hanem a saját érdekünkben idejében, rendesen, mert ezen tökéletes munkának nem szabad és nem lehet elmaradnia, minthogy jó termésnek ez képezi alapját. Most van még idő ezen munka véghezvitelére, most a midőn ott a hol a talaj az utóbbi száraz időjárástól nincs tulságosan kiszáradva, a talaj minőségéhez képest azt legalább 7—8 hüvelykre kell felugarolni. Hengerezni vagy boronálni az ilyen őszi szántást szükségtelen, jobb ezt érdes barázdában telelni hagyni, mert a levegő és téli fagyok által azután az ilyen föld kitünő porhanyóssá válik.

A dohánynak való őszi ugarlást ép úgy kell végezni, mint a hogy azt egyéb termények alá tenni szoktuk. Csak nagyon jó erőben levő, televényes talaju földeken lehet őszi szántás nélkül dohányt termelni; de még olyanban is helyén van az őszi szántás, mert ez megszelidíti a földet s a minőség és mennyiségre nézve igen kedvezően hat.

A trágyázást illetőleg egy kiváló szakember azt ajánlja, hogy a dohányföldet erősen kell érett trágyával és legjobb ősszel trágyázni, de amennyiben, a levélbőség és nagyság a trágya mennyisége és minőségétől függ s minthogy a trágya minősége és minőségétől függ a dohány mennyiségére is rendkívüli befolyással van: azért jól meg kell választani az alkalmazandó trágyát. Általában azt lehet mondani, hogy a szarvasmarhatrágya a legalkalmasabb, de jó a galamb és aprómarhatrágya is. A mész és fahamu a pipadoháynak kellemes ízt és szagot adnak. A ló-, juh- és sertéstrágya után tulerős lesz a dohány. Lehetőleg mellőzendő a friss trágyába való dohányültetés, de sajnos, ezt sok esetben kénytelenek vagyunk megtenni: ez esetben a trágyázást végezzük legalább ősszel, hogy a trágya a földben a szántás által jobban összevegyüljön és lehetőleg feloszadjék; talán legezelszerűbb még az, hogy a trágyát a dohány előveteményének adjuk, a mennyiben ez lehetséges. A műtrágyák is kiváló fontosságúak a dohánytermelésnél.

Gyep, lóhere és luczerna után a legtöbb és legjobb dohányok teremnek.

D—g.

MULATTATÓ.

NÉPDALOK.

Írta: *Pósa Lajos.*

Nem fogadok . . .

Nem fogadok én te neked szerelmet,
Ugy is tudod, milyen nagyon szeretlek;
Ugy is tudod, tudja azt a világ is,
Megesókolnám még a lábad nyomát is.

Ugy szeretlek, mint a galamb a buzát,
Koporsóig hü is leszek tehozzád;
Még akkor is, ha a sirba letesznek,
Porladozó szívemmel is szeretlek.

Őszi szellő . . .

Őszi szellő játszik a falevéllal,
Csalfa legény a szegény lány szívével,
Tüsketokor megfogja a levelet,
Ugyan, ugyan, mért bántod a szívemet?

Minek is van a világon szerelmem,
Ha egyebet bűbátnál nem terem?
Mért nem terem mindenkinek vigszágot,
Piros rózsát, kék nefelejts virágot?

Tehenek az erdőben.

— Képpel. —

Bizony oda szorulnak már nemsokára a szegény párák, ha mindjárt csak egy-két órára is naponként, hogy legalább a levegőn lehessenek s még se fázzanak meg. Azután meg a ropogó galyak alatt s a lehullott levelek között itt-ott még akad egy-két fűszálcse is, a min eltűnődhetnek s visszagondolhatnak a rét és legelő zamatos fűvére, a miben a tavasszal meg a nyáron bőven volt részük. Képünkön hárman állanak a fenyves domb oldalán s olyan mogorván tekintgetnek egymásra, akár csak azt mondanák egymásnak, hogy „hát még te is kijöttél arra az egy-két fűszálra?” A fenyves pedig hallgat s szinte sajnálja vendégeit, hogy tél felé csavarodó időben ő sem tarthatja jobban őket. No de ha nem is láthatja őket bőséges lakzin, legalább megóvjja a hideg szél kellemetlenségei elől.

A szomszédok.

— Elbeszélés. —

Akár hiszed szives olvasóm, akár nem, volt nekem a rétközön kerek számban 200 hold földem. Az apámtól maradt reám örökségbe. Ugy kaptam kézhez a birtokot szegény öreg halála után teljesen berendezve. Állt pedig az összes berendezése egy facsolnakból két evezőlapátból, mivelhogy az a 200 hold föld öreg idők óta víz alatt volt az istenadta. Voltunk ott vagy hárman-négyen szomszéd birtokosok. Nagyon jó szomszédok voltunk, soha sem vesztünk össze a határ fölött. Mikor eszünkbe jutott, hogy meglátogassuk a gazdaságunkat, hát a nyakunkba akasztottuk a vadász-tarisznyát meg a dupla puskát, bele kuporodtunk a lélekvesztőbe s békés megegyezéssel puffogtattuk le egymás dülőjéről a vadkacsákat. Az volt elég. A puskapor, meg a sörét volt minálunk az, a mit úgy hívnak, hogy termelési költség; a leejtett rucza volt a jövedelem, feltéve hogy a nádasok közül sikerült kihozni a vizslánknak.

Egyszer azt mondja ruczázás közben Tóth András Fürge Náczinak, kik ugyancsak magam fajta szomszéd birtokosok voltak.

— Hallod-e Náci szomszéd, jutott valami az eszembe. Még a nagyapámtól hallottam, hogy az én birtokom olyan ezikk-ezakosan nyulik be a tiedbe, hogy e miatt az az út, a melyik a határ szélén egyenesen fut végig, jobb oldalról az én dülőmből kanyarít egy csipkeszegélyt a tiedhez, bal oldalról a tiedből az enyimhez s végtében egy 25—30 méteres stráf marad el, a minek egyikünk sem veszi hasznát. Az öregapáink sokat ezivakodtak e miatt. A víz már régen elmosta azt a határvonalat, kitörülhetnök azt mi könnyű szerrel a mappából is.

Náci felkaczagott.

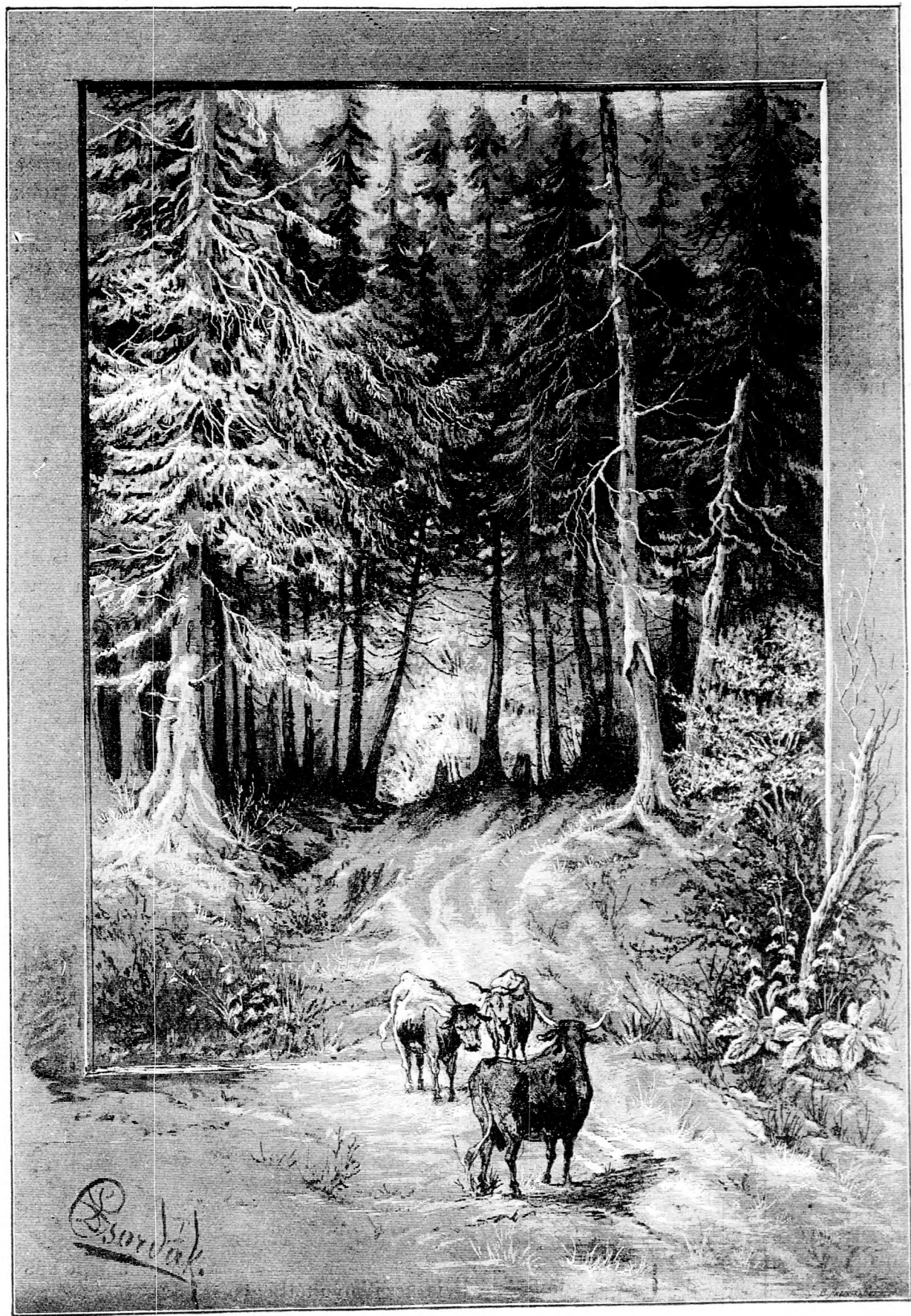
— Vigye a kánya! Hát egyenged el léniába a határköveket; itt esolnakázunk el fölöttük, la!

— Nem így gondoltam én azt, szomszéd. Hanem nekem van egy fiam, neked meg egy leányod. A fiatalok szeretik egymást: hát csináljunk két szívből egyet, két birtokból egyet. Azután a hol hamarabb szárad ki egy folt a birtokunkról, élvezzék azt ők békével közösen.

Kevély szavakra fakadt erre Náci.

— Mit, hogy az én tagomat, a mi 500 magyar hold, mind első osztályu fekete alföld, hol a nagyapámnak 12 magot fizetett a buza: összeesapjam a te rongy másfél száz holdnyi burgonya alá való buczkással!? Hogy mikor az én nemzetségembe soha más mint mágnás vagy nagybirtokos be nem tette a lábát: most egyetlen leányomat egy rozskenyeren élő kiscgazda fiának adjam!? Abból ugyan semmi sem lesz!

Ezt a beszédet aztán nagyon szívére vette Tóth András uram. A maga 150 holdas tagjának a határát kiczövekellette hegyes fakarókkal, hogy ezután egyik birtokról a másikra csolnakkal sem lehetett

Tehenek az erdőben.

átkelni. Pedig az András ur dominiuma volt a szeb-bik kaeszázó hely. Annak buczkái mint tar koponyák helyenként kiállottak a vízből s ott sűrű rekettye ütött rajtuk tanyát, a miben a vízi szárnyasok nagyon szeretnek elbujkálni.

Tóth Andrásnak ezt a dolgát Náczi úgy fizette vissza, hogy egyszer, a mint az András vizslája tul uszott a kiezövekezett határvonalon, úgy durrantotta azt föbe, mint egy libuczot. Viszont András a szomszéd libáit küldözte a másvilágra a határsértés miatt.

Ez alatt fürge czigányhalak s hosszulábu vízi rovarok vígan kergették egymást a perlekedő felek birtoka fölött a béka lencse s vízi tök indái között.

Akkor még nem ment az olyan könnyen, mint ma, hogy az árvíz lepte területre csak egynehány mérnököt kell kiküldeni, a kik valami ágyucsőhöz hasonló szerkezetnek a szűkebb végén betekintenek, ezirkliivel méregetnek, póznákat tűznek ki, árkokat vonatnak s a nagytó vizet szépen vissza terelik a folyó medrébe. Hanem a mit akkor még a mérnökök sem tudtak megtenni, megtette azt a csudát egy száraz esztendő.

Egy rekkenő meleg s esőszük nyár után a viz nagyot apadt s az András ur tagjából valami 100 hold dombosabb rész egyszerre csak felszabadult a vitzakaró alól; mint egy óriási vizilónak a gerince, emelkedett az ki a rétségből. András is rögtön magasabba fogta a csutoráját. Bezzeg nagy értéke lett annak a buczkásnak! Kincseket ér most az az 50 év óta hevert, gazdag talaj; csak a zombékoktól kell megtisztítani, a repeze bizonyosan meg fogja adni benne a 14 magot.

Fürge Náczi nem restelt ellátogatni a szomszédjához.

— Tudod-e mit? meggondoltam a dolgot, csapjuk össze a tagjainkat s ültessük bele a fiatalokat, a hogy te akartad. Ne hidd, hogy magamért tenném, azon a leányon esett meg nagyon a szívem. Meg aztán ma neked volt tavasz, holnap nekem lehet.

Erre Tóth András kinyújtotta karját s birtokának határszéléig mutatva így szólt.

— Nem addig van az szomszéd. Látod-e a tószemek között azt a kiezövekelt vonalat? Ott kezdődik a te nagy uri birtokod. Hát mig az a víz a mely most a te földedet lepi, át nem csap ennek a buczkának a teteje felett, addig az én hitvány tagom a te nemesi telkeddel össze nem olvad. Ezt felelem én neked Fürge Náczi.

Náczi ur megszégyenülve távozott, mert ezuttal nem nyereszkedési vágyból tette ajánlatát, hanem csakugyan a két fiatalon esett meg a szive, a kiket az apák czivakodása egymástól szét választott. András uram sem szive szerint beszélt; őt is bántotta a gyermekek sorsa, de a magyar ember jó szive mellett makacs s büszke is és ez nem engedi, hogy a megbántójának kezet nyujtson, mig a számlájuk kiegyenlítő nincs.

András ur serényen látott hozzá birtoka rendbeszedéséhez s már a jövő év őszére 30 hold területet sikerült repeze alá előkészítenie. 30 hold repeze! csak 12-szeres magot s mérőjét 10 forinttal számítva 3600 forint! András ur valóságos ternót csinál, ha ez sikerül. Pedig be fog ütni; gyönyörűen kikelt s már a második levelet hányja. De nem is magától jött ez, megdolgozott András az Isten áldásáért; gyermek nagyságu zombékokat kellett abból a 30 holdas táblából nagy fáradsággal kiszedegetni. A kiirtott zombékok a repeze-tábla szélén voltak összehányva; ezeket azután, mikor kellően kiszáradtak, András ur felgyújtotta. Náczi meg nem állhatta erre, hogy meg ne jegyezze.

— Nem jó vége lesz ennek szomszéd.

András elbizakodva szólt vissza.

— A vadkacsákra legyen a gondod koma, ne taníts engemet gazdálkodni.

Mikor azután néhány nap mulva újra kilátogatott a tagjára, ijedten vette észre, hogy a táblának attól a szélétől kezdve, a hol a zombékokat felgyújtotta, mintegy 8—10 holdnyi területen a repeze levelei sárgulni, fonnyadni kezdenek és sok helyen már teljesen meg vannak feketedve. S a mint a táblában járt, a talajt inogni s mélyedni érezte lábai alatt, egy helyen végre térdig lesüppedt; a süppedés nyomán meleg gőz párolgott ki. A talaj ég! A felső réteg alatt az elkorhadt növénygyökerekből álló altalaj meggyulladt, mint egy tapló réteg s a pusztító alattomos tűz terjed meggátolhatatlanul! Oda van a szép álmom, egy év verejtékes fáradságának eredménye, oda van minden!

András kétségbeesett s teljesen elvesztette a fejét. Fürge Náczi megint ellátogatott a porul járt szomszédjához.

— Előre megmondhattam volna ezt neked — szólt hozzá — ha hallatsz reám.

András is keserűen válaszolt.

— Hát beteljesedett, a mi rossz kívánságod volt, az most ugyan megfogant; Isten átka volt a munkámon. Gyere, gyönyörködjél benne.

De Náczi nem azért jött ide, hogy a szomszédja pusztulásán gyönyörködjék. Hanem hozzá látott szó nélkül s a repeze táblán keresztül egy mély árkot hányatott ki. Így szokták megfogni a futó tüzet; az árok faláig a talaj szépen kiég, azon tul a tűz nem terjedhet. A repezeföld nagyobb része meg van mentve. S a mint az árkot teljesen kiásták, im beteljesedett azon csuda, hogy a Fürge Náczi birtokát takaró viz az árok két vége felé vékony csikban szivárgott át a Tóth András uram buczkására, mig végre fölötte összeért. Akkorra már a két szomszéd is kezet nyujtott egymásnak.

— Nézd — szólt András a vízzel telt árokra mutatva — Isten sem akarja, hogy tovább folyjon közöttünk az áldatlan versengés.

Az megszorította a nyujtott kezet.

— Legyen feledve, a mi elmúlt.

S ma már a két összeolvadt birtok teljesen szárazon áll; a Tóth és Fürge család egyesült sarjai gazdálkodnak benne szorgalmasan és okosan.

A jó egészség.

— Aranyszabályok a közeledő télre. —

Nagy léptekkel haladunk a zimankós téli idő felé s az ország egyik-másik vidékéről már a múlt napokban hoztunk havazási híreket. Olvasóink bizonyosan már készülnek a hideg idők illő fogadtatására s így jó szolgálatot véltünk cselekedni, a mikor felkerestük egyik orvosunkat s megkértük, mondana egy pár jó tanácsot, hogy olvasóink jó egészségben maradjanak s megküzdjenek a tél különféle betegségét okozó hatalmával. Derék orvosunknak, doktor Ötvösnek aranyreguláit ime a következőkben adjuk:

Vajjon egészségünkre válhat-e az, ha télen csupán csak azért, nehogy a szoba kihüljön, azt alig vagy éppen nem szellőzzük? Azt hiszem, hogy már az ablak izzadása s a rajta képződött jégvirágok is arra intenek, hogy abban a szobában tulságos sok nedvesség, pára fejlődött ki. Ez a nedvesség pedig nem más, mint a szobában lakó emberek kilehelt levegője. Belépve az ilyen szobába, az orrunkat valami kellemetlen, dohos szag üti meg s ha még hozzáveszem, hogy a pipa füstje még inkább rontja a szoba levegőjét, úgy beláthatjuk, hogy az ilyen rosszul szellőzött szobában való tartózkodás csak ártalmunkra lehet.

A falu apraja-nagyja a télt megelőzőleg csak úgy duzzad az egészségtől, a téli időben az arc rózsapírját lassankint föl váltja a halványság. S lám ennek egyik oka az, hogy a lakást nem jól szellőztették. Azért tehát a bubos kemeneze helyett inkább belül fűthető kályhát alkalmazzunk s az ablakokat naponta legalább kétszer-háromszor fél, egész egy órán át hagyjuk nyitva.

Jó magyar népem, télen még azt is szokad tenni, hogy zsufoltan egy szobában hálsz, pedig hogy az csak ártalmas lehet, azt a fentiek után nem kell bővebben magyaráznom s épp azért azon kell lenni, hogy egy-egy ablakos szobában csak három felnőtt ember aludjék, — két gyermek egy felnőttnek is vehető. — Vigyázzunk még arra, hogy a kályha csövében esetleg előforduló szelepet nyitva hagyjuk. S ép azért, mivelhogy az ily szelep magától, illetőleg a szél által is becsukódhatik, czélszerű azt egészen eltávolítani. Veszedelemes azonban a meleg visszatartása czéljából a szelepet bezárni, mert halálos szénmérgezés léphet fel.

*

Nagy gondot kell arra fordítani, hogy a lakás falai ne legyenek nedvesek, a mit elérhetünk az által, ha a szoba padlózata legalább is egy lábnyira magasabb az uteza vagy udvar színénél. Czélszerű ha az építkezésnél az alapfalra a földszint

magasságának megfelelőleg vízhatlan réteget, mint ezementet, aszfaltot alkalmazunk, ugyszintén az esetleg már nedves fal vakolatját leüttetjük s kátránnyal bevonjuk s erre a vakolatot alkalmazzuk. A szoba padlózva legyen, mert ott, hol a pince hiányzik, az agyagos vagy földes talaj jobban van kitéve az uteza vagy udvar talaja nedvességének s levegőjének s így meghülés s másféle betegség könnyebben is léphet fel. A padlózat kemény deszkából készíttessék.

*

Az ablakok lehetőleg nagyok legyenek, mert így több világosság jut be a szobába s fontos, hogy a nap sugarai mennél mélyebben hatoljanak be a szobába, mert ugyanis be van bizonyítva, hogy az ily szobák sokkal egészségesebbek. A nagy ablaktól azonban télen a szoba könnyebben kihül, miért is az ablak kettős üvegű legyen. Arra törekedjünk továbbá, hogy a szobák magasak legyenek.

*

Kiérve az udvarra, főfigyelmünket arra irányítsuk, vajjon a kut meg van-e védve mindenféle fertőzések ellenében?

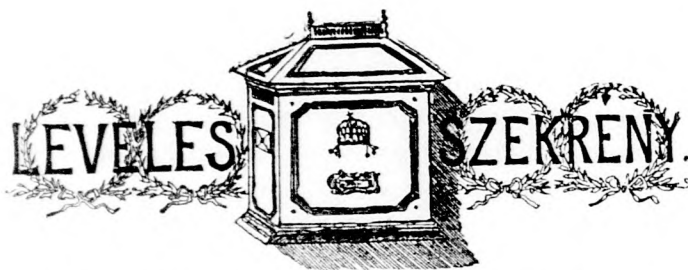
A nyitott kut veszedelmes, mert könnyen megfertőztethetik. Az ilyen kutba behullhat az udvar és uteza szennye. De igen könnyen szennyeződhetik a kutviz, ha a vederből a víz az edénybe akként öntetik, mint a hogy ez mindenféle szokásban van s így a víz a kutba ismét visszafolyhat. Az ilyen visszafolyó víz már rendesen meg van szennyezve. A korsót, kannát, dézsát stb.-it ugyanis a folyosón, konyhában vagy szobában a padlózatra szokták helyezni. Az ilyen padlózat aztán mindenféle szennytől megfertőztetve lehet. A nyitott kut azért is veszedelmes, mert a koszorukó nem mindenütt magasabb az udvar talajának felszínénél s így az eső a szennyet kutba könnyen bemoshatja. Gondunk legyen tehát arra, hogy a koszorukó magasabb legyen, hogy a kut közelében szemét vagy egyéb állati vagy emberi szenny lerakódó helye ne legyen. Ne legyen a kut közelében emésztő gödör, mert annak tartalma a talajon át a kutba is szívároghat, sőt esetleg patkányok által a talaj keresztül-kasul is furattathatik s így az emésztőgödör a kuttal összeköttetésben is lehet. A kut legalább is 8—10 méter mély legyen. A mennyire csak lehet, a nyitott kut helyett jól elzárt, szivattyus kutat kell alkalmaznunk. Megjegyzendő, hogy az emésztő gödör vízhatlan agyaggal vagy ezementtel kifelazva legyen.

*

Igen czélszerű, ha a ház előtt egy kis kertecske van.

A ház lehetőleg magas helyen építtessék, mert a mély helyen a talaj nedves s ott a környező levegő az épületet át nem járhatja. A talaj általában tiszta s korhadó, szerves anyagtól mentes legyen, mert csak ily helyen lehet egészséges házat építeni s csak ily helyen lehet egészséges kutvizet nyerni.

—❦—

Ecksmid József urnak, *Munkács*. A kérdett tehénfajta kapható a budapesti szarvasmarhavásáron, melyet minden héten esütörtökön tartanak meg. Ára a körülmények és az állat minősége szerint 130—180 frt között változik. Kapható még a hatvani (Heves-megye) országos vásáron is s esetleg az ön vidékén is vannak egyes tenyésztők, kik ily fajtát tenyésztenek, a kiktől beszerezhetne ilyen kitünően tejelő állatot.

Bóka Lajos urnak, *Karcsag*. Sorsjegyei közül a 8476 számot kihúzták 80 koronás nyereménnyel.

Huppán Gyula urnak, *Sopron*. Lakásváltóztatását bejegyeztük s intézkedtünk, hogy a lap új czimére járjon.

Gartcsig A. urnak, *Bajmóc*. A kért számokat postára tettük. Nekünk minden előfizetőnkre gondunk van.

Szöke Bálint urnak, *Kenderes*. A kimaradt szám megküldése iránt intézkedtünk.

V. J. urnak, *Tápió-Sopron*. Eljárása ez: először felszólítja a fizetésre záros határidő mellett, teszem 8 nap alatt, ha ezalatt az idő alatt nem rendezi az ügyet, akkor beperli a járásbiróságnál, ha a per folyama alatt se fizetne, akkor a per megnyerése után kéri a végrehajtást s még csak akkor, ha a végrehajtási végzést kiadták, lehet lefoglalni az adós mindenét. A fizetésnek csak ötszáz forinton felüli részét lehet letiltani, a miért is jó lesz előbb meggyőződni róla, vajjon van-e az illetőnek ötszáz forintnál nagyobb fizetése egy évre. Mi úgy tudjuk, hogy az olyan állásu egyének 800, sőt 1000 forint fizetést is kapnak. Egyébiránt azt tanácsoljuk, egyezték ki vele havi 8—10 forintos részletekben, de ha azt se akarná fizetni, akkor nem marad egyéb hátra a beperlésnél.

W. J. urnak, *Gölle*. A magyar államvasutaktól drótot gazdasági czélokra nagyon olcsón kaphat, de 50 krajezáros bélyeggel ellátott folyamodványban kell kérni magától a kereskedelmi miniszteriumtól az utalványozását. Métermázsája körülbelül 4 forint. Jó lesz megjelölni folyamodványában az állomást is, a hol a drótot átakarja venni.

P. J. urnak, *Bács-A.* A huzást egészben nem közölhetjük, de ha megírja sorsjegye számát, szívesen utána nézünk.

Banda J. urnak, *Mucsán*. Az életbiztosításnál fizetendő díjak különfélék, azokat minden biztosítási társulat maga határozza meg. Forduljon kérdésével egyenesen az „Első Magyar Biztosítási társulat” titkári hivatalához, a honnan felvilágosításul bizonyosan beküldik az egész prospektust díjtalanul.

Fazekas J. urnak, *Asztély*. Ilyen apró törlesztéses kölcsönöket nagyon nehéz kapni a fővárosi pénztézeteknél, vagy ha kap is, annyi költséggel jár, hogy nincs köszönet benne. Tüzetes felvilágosításért forduljon a „Kisbirtokosok földhitelintézetéhez”, (V., Bálvány u. 19.)

Lithvay V. urnának. Az anyagiak iránt is intézkedtünk november 1-jéig terjedőleg.

J. Andor urnak, *Rákospatak*. A kért huzás mindig bent van a lapunkban. Ma is megtalálja benne. Sok szerencsét.

P. János urnak, *Ujvidék*. A czég megbízható s a készülék is használható, de hogy lesz-e eredménye, azt senki előre meg nem mondhatja. Az egyiknek használ a másiknak nem. Meg kell próbálni, hátha! Az előfizetési pénzt megkaptuk s a javára könyveltük 1896 végéig.

D. József urnak, *Baracska*. Folyamodványuk ügyben két levelet is irtunk már, a másodikat a múlt hét végén tettük postára. Mind a kettőben azt irtuk, hogy illetékes helyen elhatározták, hogy parcellázák az erdőt s a község lakóinak adják bérbe, a kik azután ismét egyesülhetnek s közlegelővé változtathatják. Odafönt egyáltalában azt az ígéretet kaptuk, hogy kiváló figyelemmel lesznek Baracska község jólétére. A másik ügyben most folyik a vizsgálat.

Barna S. urnak, *Tisza-Igar*. Köszönjük szíves értesítését, felhasználtuk. Legyen szerencsénk máskor is. Sorsjegyeiről alább lel értesítést.

Barna Sándor urnak, **Csiszér** Pető urnak, **Kommandinger** Vilmos urnak, **Engl A.** urnak: sorsjegyeiket nem húzták ki.

Markotán J. urnak. 3857 sorszámú 51 számú Józsv sorsjegyét kihúzták 2 forinttal. A többi nem jött ki.

Budapesti piac.

A gabona ára Budapesten.

Budapest, november 9.

Buza e héten:

<i>Tiszavidéki</i>	76—82 kil. buza ára	6 frt 60—7 frt 05 kr.
<i>Pestvidéki</i>	" " " " 6 "	55—7 " 00 "
<i>Fejérmegyei</i>	" " " " 6 "	55—7 " 00 "
<i>Bácskai</i>	" " " " 6 "	65—7 " 10 "
<i>Bánsági</i>	" " " " 6 "	55—7 " 00 "
<i>Rozset</i>	mmázsánként	6 frt 25—6 frt 35 krral fizették.
<i>Árpa</i>	{ sörfőzésre való, mmként	7 frt 00 kr. 8 frt 25 kr.
	{ szeszfőzésre való	" 5 " 60 " 6 " 40 "
	{ takarmánynak	" 5 " 10 " 5 " 30 "
<i>Zab</i>	mmázsánként (uj)	5 " 95 " 6 " 25 "
<i>Tengeri</i>	" " " "	4 " 20 " 5 " 35 "

Buzakorpa finom 3.40—5.10 durva 3.20—5. kr — zsákkal együtt.

Egyébb magvak: vöröslóhere erdélyi 35—45 frt; luczerna 40—50 frt; baltaczim 10—10¹/₂ frt; muharmag 23—24 frt; mák 18—19 frt; tavaszi búkköny 5.75—6.50 forint.

Marhavásár: fizetnek páronként: Elsőrendű jármos ökörért 340—350 frtig; közép minőségű jármos ökörért 270—320 frtig; silányabb jármos ökörért 200—240 frtig; hizott magyar ökör mm.-ként élősúlyban 26—34 frt. hizott tarka ökör 26—33 1/2 frt. *Fejős tehének.* Fehérszőrű magyar tehén, darabonként 50—75, tarka tehén darabonként 60—140 frt. *Élőborju.* 1 kgr. élősúlyért fizetnek: Elsőrendű borjuért 42—52 kr; közepes minőségű borjuért 43—47 kr; silányabb borjuért 36—42 kr. *Vágott borju.* 1 kgr. hussúlyért fizetnek: Elsőrendű borjuért 58—60 kr; közepes minőségű borjuért 54—56 kr; silányabb borjuért 50—52 kr.

Sertés vásár. (Kőbánya.) 100 kgrkint élősúlyban, 4% és 45 kgr. levonás az életre. Elsőrendű 320—380 kilogr. nehéz sertésért 54—55 kr, vidéki sertési könnyű páronként 250 kilóig — — kr.

Juhvásár. Hizlalt ürü páronként 11.50—15.00 frt, gyenge minőségűért, páronként 6.50—9.00 frt.

Baromfi vásár. Lud páronként 3.00—6.50 krig, kacsá 1.40—2.80 krig, tyuk 1.00—1.40 krig, csirke 50—1.20 krig, kappan 1.20—1.80 pulyka 2.80—4.45 krig

Takarmányvásár. Réti széna méterm. 2.50—3.10 kr, mohar 2.60—2.90 kr, zsupszalma 1.50—1.70 kr, alomszalma 1.40—1.60 kr, zabosbüköny 2.60—2.80 kr, sarju 2.40—2.60 kr.,

Vegyesek. Szalonna 54—57 kr, csurgatott méz 32—33 kr, viasz 1.64—1.65 kr.

Tojás forintonként, friss 32—40, darab.

Hol lesz mostanában országos vásár ?

November hó 11-én: Alsó-Eőr, Bágy (Torda-Aranyos vm.), Bajmok (Bács vm.), Bátor-Kesz, Bodókö Bükkösd, Csegin, Csorna, Gálszécs, Gyula-Keszi, Hegyfalva (Vas vm.), Hidegkut (Vas vm.), Hradistye, Jánk-Keszi (Komárom vm.), Királyfalva, Kovászna, Körmend, Kun-Szent-Mátton, Kuruna, Ladomér, Magyar-Gyerő, Monostor, Majsza, Margitta, Maros-Vásárhely, Mohács, Munkács, Nagy-Szalatna, Pácza, Petrovác, Pinkafő, Sárkány (Fogarás vm.), Solt, Szárhalm, Szent-Anna (Arad vm.), Szent-Márton (Vas várm.), Tisza-Szalók, Tót-Szent-Márton, Toponár. — **12-én:** Balog (Gömör vm.), Baranyavár, Baróth, Csege, Farkaslaka, Gaboltó, Halászi, Horgos (Csongrád vm.),

Király-Daróc, Lövő (Pozsony vm.), Moór, Nagy-Atád. — **13-án:** Holits (Nyitra vm.), Kölesd, Modor, Sárosd (Fejér vm.), Szent-Gróth, Duna-Szerdahely, Vajda-Hunyad, Verbó (Nyitra vm.). — **14-én:** Bajna (Esztergom vm.), Kutti (Nyitra vm.), Nagy-Sáros, Palocsa, Sztrázsa, Taresa (Moson vm.), Tisza-Ujlak. — **15-én:** Batthány (Vas vm.), Csakova, Dorogh (Hajdu vm.), Egerbegy (Torda-Aranyos vm.), Gyoma, Jánosháza, Keszthely, Kisbér, Magyarós, Malaczká, Nagy-Szalók (Sáros vm.), Nagy-Tapolcsány, Nyirbátor, Pluszka, Püspök-Ladány, Sempte, Szent-Elek (Vas várm.), Szolyva, Tepla (Liptó vm.). — **16-án:** Aszód, Harasztkerék, Nagy-Szalonta, Resinár, Tasnád. — **17-én:** Makó, Szalka (Hont vm.). — **18-án:** Czibakháza, Füle, Jász-Ladány, Kóka, Seprős, Temerin, Tisza-Szt-Imre, Tornya (Csanád vm.), Zenta.

Vizállás.

		Nov. 5-6.				Nov. 5-6.		
		m é t e r				m é t e r		
Duna:	Pozsony	1.15	1.47	Kraszna:	N.-Majtény	0.67	0.36	
	Komárom	1.58	1.56		Tisza:	M.-Sziget	0.70	0.66
	Budapest	1.34	1.24			Tekeháza	0.62	0. —
	Dun.-Földv.	0.11	0.06			Tisza-Ujlak	0. —	0. —
	Mohács	1.85	1.78			V.-Namény	0. —	1.13
	Gombos	2.73	2.60			Záhony (Cs.)	0. —	0.30
	Ujvidék	2.17	2.14			Tokaj	0. —	3.89
	Zimony	0.00	0.00			Tisza-Füred	4.64	4.40
	Pancsova	2.40	2.45			Szolnok	0. —	4.10
	Drenkova	0.45	0.54			Csongrád	3.28	3.56
Orsova	2.76	2.90	Szeged	2.98		3.28		
Rába:	Sárvár	0.40	0.38	Török-Becse	1.76	2.07		
	Győr	1.69	1.62	Titel	2.44	2.52		
	Zsolna	0.58	0.55	Latorcza:	Munkács	0.52	0.52	
Trencsén	0.38	0.50	Óndóva-T.		Bártfa	0.35	0.14	
Vág:	Szered	0.55		0.51	Sztropko	—	0. —	
	Hoór	0.60	0.55	Bodrog:	Zemplén	5.16	5.08	
Dráva:	Zákány	0.34	0.46	Berettyó:	B.-Ujfalu	0.08	0.08	
	Bárcs	0.83	0.83	Körös:	Nagyvárad	0.04	0.94	
Száva:	Eszék	1.88	1.86	Tenke	0.16	0. —		
	Sziszek	7.70	7.49	Borosjenő	0. —	0.04		
Temes:	Mitrovicza	4.44	4.43	Békés	1.02	0.80		
	Kis-Kostély	2.24	0.20	Gyoma	1.74	1.60		
Béga:	Kiszető	0.54	0.54	Déva	0. —	0.00		
	Temesvár	0.18	0.36	Arad	1.08	1.05		
Szamos:	N.-Beesker.	0.05	0.18	Makó	0.16	0.14		
	Deés	0. —	0.70					
	Szatmár	0.70	0.66					

Kis lottó-huzások.

— November 2. —					
Bécs	41	67	70	18	87
Grác	87	74	79	77	41
Temesvár	62	33	69	75	68
— November 6. —					
Brünn	63	37	12	44	76

HETI NAPTÁR

November hó.

Szt-András hava.

A hó és hét napjai	Római katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög keleti naptár	N A P		H O L D	
				kel óra perc	nyugszik óra perc	kel óra perc	nyugszik óra perc
45. † Kath. Ev. Adjátok a csás árnak, a mi őt illeti. Máté XXII, 15—21. — Prot. Ev. Ján. IV, 47—54. — Gör. Ev. Luk. XVI, 19—31.							
10 Vasárnap	F 23 A. Andr.	F 22 Prob.	29 A 23 Anas.	6 40	4 15	11 48	1 19
11 Hétfő	Márton pk.	Márton	30 Zenobius	6 42	4 13	Regg.	1 39
12 Kedd	Emilia	Jónás	31 Stachys	6 44	4 12	1 8	1 57
13 Szerda	Szaniszló	Dida	1 0 November	6 45	4 11	2 30	2 14
14 Csütörtök	Serapion	Levin	2 Acindyn	6 47	4 10	3 53	2 23
8 Péntek	Lipót	Lipót	3 Aceptsym.	6 48	4 9	5 18	2 56
9 Szombat	Edmund	Othmár	4 János ap.	6 49	4 8	6 43	3 24
17 Vasárnap	F 24 Gergely	F 23 Hugo	5 A 24 Gall.	6 51	4 7	8 6	1 19

MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedése

Budapesten, Andrássy-út 23. sz.

Szavatolt 1894-ik évi termésben és ennek megfelelő legmagasabb csiraképességben ajánl:

Őszi borsót	6 ³ / ₄ frtért	} 100 kilónként,
Őszi bükkönyt	9 ³ / ₄ „	
Homok bükkönyt	15 ¹ / ₂ „	
Csibehurt	8 ¹ / ₂ „	
Mustármagot	8 ¹ / ₂ „	
Pohánkát	8 ¹ / ₂ „	
Szent-Iván rozsot	9 „	
Káposzta repszét	9 „	

Tarlórépamag legjutányosabb napi ár szerint.

Magyar leszámítoló és pénzváltó bank.

Hirdetmény.

A magyar leszámítoló és pénzváltó bank részvényeseinek 1895. október 24-én tartott rendkívüli közgyűlése elhatározta, hogy a jelenleg 25 millió koronából állórészvénytőke 12,500 dbb egyenként 400 korona névértékű részvény kibocsátása által 30 millió koronára emeltessék fel s ezen kibocsátásra kerülő részvényekre nézve, a jelenlegi részvényeseknek részvénybirtokuk arányában az igényjog megadassék.

A közgyűléstől nyert meghatalmazás alapján ezennel közlésezi az igazgatóság, hogy a közgyűlés határozatának keresztülvitele a következő módokat alatt történik:

1. Minden ez időszereint forgalomban levő 400 korona névértékű öt darab részvény alapján egy új, ugyancsak 400 korona névértékű egész részvény — öt részvénytől kevesebb darab után pedig részvényenként egy új részvény ötödéről szóló részjegy — vehető át.

A kibocsátásra kerülő új részvények 1896. év nyereségében a már forgalomban levőkkel egyenlően részesednek.

2. A részvényeseknek biztosított igényjog 1895. október 31-től 1895. november 9-ig bezárólag gyakorlandó.

3. Minden új részvény után 270 frt, minden ötödéről szóló részjegy után tehát 54 frt vételár fizetendő. A részvények árának azon része, mely a 400 kor. névértéket meghaladja — az összes az új részvények kibocsátásával járó terhek levonása után — a társaság általános tartalékálapjához csatoltatik.

4. Ezen vételár befizetése történhetik vagy egyszerre és egészben az igényjog gyakorlásával egyidejűleg az erre kitűzött napokon, vagy pedig két részletben oly módon, hogy az igényjog gyakorlása alkalmával a vételár fele, vagyis 135 frt, illetve 27 frt fizetetik, míg a második rész, vagyis a hátralékos 135 frt, illetve 27 frt legkésőbb 1895. december 20-ig bezárólag fizetendő.

Minden befizetés után az intézet 5%-os kamatot térít meg és pedig a befizetés napjától 1895. december 31-ig.

5. Az igényjog gyakorlása a részvények bemutatása s lebélyegzése alapján történik; ezen célra mindazon részvényesek, kik igényjogukkal élni kívánnak, tartoznak részvényeiket az összes azokhoz tartozó (3 10. számú) szelvényekkel együtt a 2. pont szerint meghatározott napokon számjegyzékek kíséretében

BUDAPESTEN: a társaság főpénztáránál (Dorottya-utca 6.),
BÉCSBEN: az Union-Banknál.

M m. FRANKFURTBAN: a Deutsche Effecten- u. Wechsel-Banknál bemutatni, a hol azok lebélyegeztetni fognak és a hol a 4-ik pontban előírt befizetések is teljesítendők.

6. A fenti módok szerint befizetett részvényekért ideiglenes jegyekadatnak ki, a melyek 400 korona névértékű egész részvényekről, illetve a hol a benyújtott részvénytőke ezt nem engedi, ötöd részvény-részjegyekről szólnak. Ezen ideiglenes jegyek helyett a vételár teljes befizetése után s darabonként 63 kr. bélyegilleték fizetése mellett, 1895. dec. 1-től kezdve azon helyeken, hol a befizetés történt, végleges, 400 korona névértékű eredeti részvényekadatnak ki.

7. Mindazon ideiglenes jegyek (igazolványok), melyekre a kitűzött határidő alatt az előírt második részfizetés nem teljesített, közzététel és felhívás után, az igazgatóság által a kereskedelmi törvény 169. és 170. szakaszai értelmében érvénytelennek fognak nyilvánítottatni, mely esetben az így megmaradt részvények szabad kézből eladatnak és a semmisenek nyilvánított ideiglenes jegyekre (igazolványokra) történt első befizetés pedig az általános tartalékálap javára fordítottatik.

8. Azon részvényesek, kik igényjogukat a meghatározott időben és módon nem gyakorolják, ezen jogot okvetlen s visszavonhatatlanul elvesztik s az igazgatóság az ily módon esetleg megmaradandó részvények felett a közgyűlés által neki adott meghatalmazás értelmében rendelkezik. — Budapest, 1895. október 29-én.

Az igazgatóság.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, Alkotmány-utca 31. Váci-körút sarok.

Ajánlunk:

Kitünő vetőmagvakat.
Gépolajokat, kenőcsöket.
Kötél, zsák és ponyvákat.
Permetező gépek s anyagokat.
Műtrágyákat.
Építkezési anyagokat.
Állatorvosi gyógyszereket.

Ajánlja:

Jól berendezett
gabona-bizományi osztályát
gazd. termények értékesítésére.
Tözsdei fedezeti kölcsönkötések
közvetítése.
Hizott marha és gyapju eladás.
Korpa, malátacsíra, olajpogácsa, szárított moslék
legújtanosabb beszerzése.

Ajánlunk:

Kitünő máv. gőzeséplőgépeket.
Malnokhoz compound locomobileket
Arató-, kévekötő- és kaszáló-gépeket.
Mindennemű gazdasági gépeket.
Takarmányosok berendezése.
Gazdasági mérnöki munkák közvetítése.

Mindennemű őszi- és tavaszi takarmánymagvak megvételre kerestetnek.

KLÖSZ GYÖRGY

fényképészeti és műszaki műintézete

Budapest,

Városligeti fasor 49. szám alatt
(saját házában).

Villamos-vasut megállóhely a ház előtt.

Városi iroda a régi helyiségben: Kossuth-Lajos-u. 18., I. em.

Bor- és pinczekezelési kellékek

u. m. cogaac, savtalanító por, borkősav,
(vegytiszt) vizahőlyag, dugaszok, dugaszoló- és
czi mkupakológépek, borszesz, JULIEN
borderítőpor stb, legolcsóbb árban kaphatók

WATTERICH ARNOLD-nál

BUDAPEST,
Dohány-utca 5. szám alatt.

Árjegyzék ingyen.

K. Pappánek Vincze

„INDUSTRIA“

közvetítő irodája foglalkozik:

Ingatlanok, u. m.: házak, telkek, birtokok,
csere-üzletek, ugyszintén szállodák, kávé-
házak, vendéglők, bérkezesi üzletek s. a. t.
adás-vételével; — tőkék elhelyezésével,
pénzügyesönök közvetítésével ingatlanokra,
ércékpapírokra, terményekre. A legmeg-
bizhatóbb felvilágosítással szolgál ugy a
fővárosi, mint a vidéki kereskedők hitel
és egyéb viszonyairól. Eljár mindennemű
közigazgatási kisebb bíráskodási, kiállítási,
ipar. katonai és átírási ügyekben. Vidéki
levelekre készség 1 adunk választ, ha a
válaszbélyeg mellékelve lesz.

Iroda: VIII., Futó-utca 34. sz. I. em.,
ajtó 10-14. sz.

Értekezési idő: d. e. 8-10. és d. u. 3-5 óráig.

Csak 3 frt 90 krért

egy pompás uri öltöny.

Egy maradék kitünő erős pompás
kammgarn utánzat (matlassó) ele-
gendő egy kabát, nadrág és mellény-
ből álló teljes uri öltönyhöz min-
den nagyságban, fekete színben
pompásan savolyozva. Ezen öltöny
szövetek, melyek igen jók, tartó-
sák, előbb háromszor ennyibe ke-
rültek, igen nagy mennyiségben
adtnak el és azért senkisé mulasz-
sza el azokból mihamarább meg-
rendelést tenni. Az eladás utánvét-
tel és a pénz előleges beküldése
mellett is történhetik, (akár levél-
bélyegeken.) Czim: **Apfel ár-
ház** Bécs I. Fleischmarkt No 6/Fü.

STERNBERG ÁRMIN és TESTVÉRE

és és kir. szabad. hangszeripar

Budapest, VII., Kerepesi-út 36. sz.

Saját készítményű, minden-
nemű hangszerek és azok
kellékei és alkatrészei. Min-
denemű hangszerek és ze-
nélművek javítása és
hangolása szakszerű pon-
tossággal eszközöltetik

Cs. és kir. szabad.

„COLUMBUS“

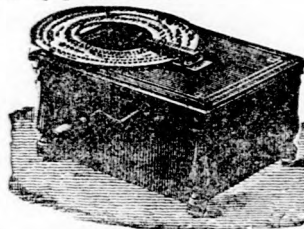
ezimbalomverőfej megszünteti az eddigi pamutozást és czézná-
zást, erős és csengő hangot nyerünk általa. Minden verőre bárki
ráhuzhatja és mindenkor le is huzhatja. Sohasem pusztul el.
Ara a verőpálcákkal együtt az utóbbiak minősége szerint
1 frt 50 kr., 2 frt, 2 frt 50 kr., 3 frt és 3 frt 50 kr. Külön a
„Columbus“ verőfej párja 1 frt.

Legújabb! Legújabb!
INTONA

Elpusztíthatlan aczéhangokkal
változtatható érezjateklapok-
kal és korlátlan műsorral.

Ezen új találmányu hangszerrel
minden előzetes tanulmány és zene-
ismeret nélkül száz meg száz tet-
szés szerinti zenedarabokat lehet
játszani. Ara 12 frt, a kottalapok
darabja 30 kr. Megrendelések az árak előleges beküldése mellett vagy
utánvétellel teljesítetnek.

Képes árjegyzék: a harmonikáról; mechanikai zenélő-művekről és zenélő
dísz tárgyakról; s minden egyéb hangszerekről, hangszerkellékekről és hu-
rokról külön kiadásokban ingyen és bérmentve küldetik.

Gubiez-féle gépgyár

jelenleg

Detrich Gyula

gépműhelye és ekegyára

Bpest, Lipót-körút 30

Ajánlja fa- és vasgerende-
lyes öntött és kovácsolt
vasfejű egy- és többvasu
ekéit; fa és vastengelyes
taligáit; fa- és vaskeretű
különféle boronáit, henge-
reit mélyítő- és porhanyító,
valamint SACK-rendszerű
ekéit. Mindennemű ekék-
hez tartálékreszket, u. m.
ekeöntvényeket, kormány-
lemezeket, aczél szántóva-
sakat. Ajánlja répa-mivelő-
eszközöket, u. m.: répaka-
pákat, répakiemelő és ré-
parakodó villákat; répa-
fejzeket, répaszelet
kampókat, legújtanosabb
árakon.

Árjegyzék szivesen
küldetik. 4963

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntőde és gépgyár-részvénytársulat

➤ BUDAPEST. ◀

Ajánlja a vas- és aczelöntés, valamint a gépgyártás keretébe tartozó mindenféle ezikeit, különösen pedig a tisztelt gazdaközönséget érdeklő következő speciálisait:

HENGERSZÉKEKET

paraszt- és finom őrlésre, kéregöntetű sima és rovátkolt hengerekkel;

malmászati egyéb gépeket s teljes malom-berendezéseket,

TURBINÁKAT

a helyi viszonyoknak megfelelőleg szerkesztve, mik a vízi-kerekeket mind tartósságuk, mind nagyobb hatásfokuknál fogva messze fölülmulják, mindenféle szerkezetű

ZSILIFEKET, ZSILIPKAPUKAT

stb.; mindenféle átmérőjű

öntött vascsöveket alagesósajtókat, fűdéleserép- és téglavetőgépeket, ezölöpverő-gépeket, anyagszállító-kocsikat,

gáz- és petroleum-motorokat,

GÁZ-, PETROLEUM-KALAPÁCSOKAT

kovácsműhelyek számára, mindenféle

szivattyúkat, spiritus-szállító vasuti kocsikat

kömegmunkáló-gépeket, kenderkikészítő-gépeket,

GÖZGÉPEKET, UTIHENGEREKET és mindenféle

kötörő-, zúzó- és aprózó-gépeket 470

utak készítéséhez;

Mechwart-féle FORGÓ GÖZEKÉKET,

világításhoz vagy gépek hajtásához szükséges villamosságot bármely távolságra elvezető dynamo-gépeket stb. stb.

KNUTH KÁROLY

mérnök és gyáros

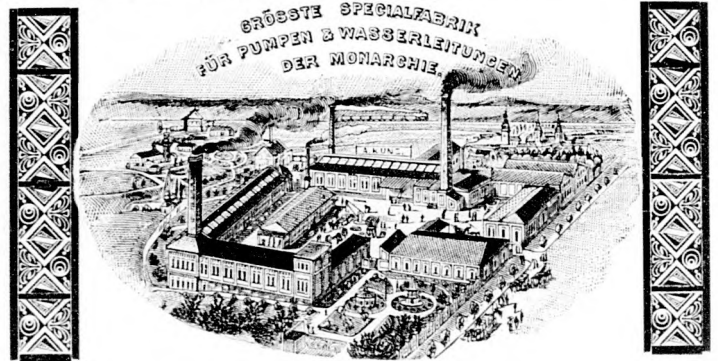
Budapest, VII. ker., Garay-utca 5—8. sz.

„PHÖNIX SZÜRÖK“

Elvállal: központi-, víz-, lég-, és gőzfűtések, légszesz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, angol clostettek, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb.; nemkülönben köszén-, olaj- és petroleum-váladékból nyert gázok értékesítését ezéző készülékek létesítését városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

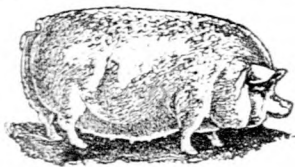
Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek. — Legjobb minőségű kőgyag-csővek raktáron.

A birodalom legnagyobb különleges vízvezeték- és szivattyú-gyára.

KUNZ ANTAL, Mähr.-Weisskirchen.

Prospektusok ingyen és bérmentve.

Fajsértés eladás.

Poland China, Yorkshire és Meklenburgi kan, koeza valamint malaczok jutányos árban eladók. 33

Borjutelep Mácsa,

u. p. és vasuti állomás Aszód.

Egy felvidéki belterjesen kezelt, nagy uradalomban 12 év óta szolgáló, a m.-óvári gazd. akadémiát végzett kezelő gazda-tiszt állását családi viszonyai folytán

változtatni óhajtja.

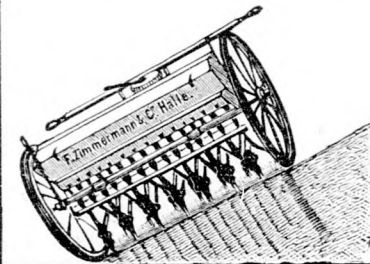
Járatos a mezőgazdaság és állattenyésztés minden ágában, beszél magyar, német és tót nyelvet. Czime „W.” alatt a kiadóban megtudható.

LOUIS FEDOR

nemzetközi gépcsarnoka

NYIREGYHÁZÁN.

Ajánlja felülmulhatatlan Zimmermann-féle sor- és szórvavetőgépeit, hegyes és sík talajra. Sack- és más rendszerű egy-, kettő és hárombarázdas aczéleket, boronák, sima szeges, gyűrűs, Cambridge és Croskill hengereit. Szeleskárépvágók legkülönbözőbb kivitelben.

Daráló-gépek, 49

petroleum-motorait,

és lóherceséplógépeit.

MAGYAR ÉN ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVÜ ÓRAÜZLETE.

Alapítatott 1847.

Brausweller Janos

Szegeden, C. és Hét. közönlagosan a seb. óronometer- és másra. feltalálója a remontör. inga-órákra. stb. stb.

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltek.